

E. MŰZEUM-EGYESÜLET

Elnöki megnyitó az E. M. E. 1937. február 21-i közgyűlésén

Tisztelt Közgyűlés!

Engedjék meg, hogy elsősorban megemlékezzem arról a nagy veszteségről, mely Egyletünket elnökiünk, gróf Wass Béla, elhalálozásával érte. Gróf Wass Béla közpályán eltöltött hosszú élet alkonyán hozta meg azt a nagy áldozatot, hogy előrehaladott kora dacára vállalta Egyletünk vezetését. És ezt a tisztet a legnehezebb viszonyok között, élete végéig lelkiismeretesen töltötte be. Amíg egészségi állapota engedte, tevékenyen részt vett Egyletünk életében; hosszan tartó, súlyos betegsége alatt is állandóan a legnagyobb érdeklődést tanúsította Egyletünk ügyei iránt.

Ezért indítványozom, hogy érdemeit jegyzőkönyvben örökítsük meg, emlékét pedig szívünkben fogjuk megőrizni.

A négy évig tartó világháborúnak egyik reakciója az volt, hogy az emberiséget és főképpen annak apostolait nagy békevágy hatotta át. És akik beláttak az emberek lelkületébe, oly eszmék elindításán fáradoztak, melyek hivatva vannak az emberiséget ott összehozni, ahol a napi politika, a fegyverek elnémulnak, és ahol nem erőszak útján, hanem békés eszközökkel, nemes versengésben, magasabb célok szolgálatában mérhetik össze erejüket az egyes országok, testi és lelki tehetségükhöz mértén babérokra pályázva.

Ezen új eszméknek hódolva, születtek meg és fejlődtek az egyes országok ifjúságának cserkész táborai és az ezeket összefoglaló világjamboree. Baden Powel-nak nagy érdeme, hogy sikerült neki az egész világ fejlődő ifjúságát egy táborba összehozni, hogy ott egymást megismerve, megbecsülve, rend, fegyelem és jellem tekintetében, mind pedig testi ügyességük bemutatásában keljenek versenyre.

A béke-eszmék ugyanilyen apostolának lehet nevezni Baillé la Tour márkit is, aki az ó-görög kort tanulmányozva, még a háború előtt életre keltette az Olimpiászokat. De ezek tulajdonképpen csak a háború után lendültek fel és értek el nem várt és soha nem látott méreteket. És így lettek kifejezői azon békeváagnak és békegondolatnak, mely az emberiséget nem a harcerekken, hanem a békés olimpiai stadionokban kívánja összehozni, hogy mérjék össze erejüket és ott vihessék diadalra békés küzdelmekben az egyes országok nemzeti lobogóit.

De nemcsak a sportnak, a testi ügyesség fejlesztésének vannak meg az emberiséget összehozó közös térségei, hanem még inkább meg kell lennie a szellemi tehetségeknek, a tudományoknak olyan stadionja, melyben fegyver- és politikamentesen, vallás és nemzeti különbség nélkül kelhet nemes versenyre az emberiség, hogy a tudomány áldásai-val kapcsolja össze a széjjelhúzó és egymással harcban álló elemeket.

Míg a szellemi együttműködés különböző társaságai nemzetközi viszonylatban fejtik ki tevékenységüket, mi, az E. Múzeum-Egylet, nagynevű alapítónk, Gr. Mikó Imre, intenciói szerint a tudományok fejlesztésével és terjesztésével szűkebb területen kívánjuk azon célt szolgálni, hogy az emberek ne a fegyverekben és az erőszakban keressék boldogulásukat, hanem egy olyan téren, ahol mindenki kiveheti a részét, s mindenkinek előmenetele és győzelme csak hasznot jelent a többiekre, nem pedig halált és pusztulást. És ahogy az olimpiai stadionban az egyes nemzetek külön-külön vonulnak fel és mutatják be testi képességeiket, és ahogy az Olimpiászt nemzetinek és egyúttal nemzetközinek is lehet nevezni, épúgy a tudomány olimpiá-szában minden nemzetnek meg kell tennie a magáét, hogy legjobbjait felvonultatva, versenyre kelve a többi nemzettel, nemzeti tudományával hozzájáruljon a tudomány nemzetköziségéhez.

Az a célja Egyletünknek, hogy a magyar nemzeti kultúrát terjesszük, tudományos felolvasásainkkal hozzájáruljunk népünk neveléséhez, de a mellett a tudományoknak mindenkit átfogó és mindenkire kiterjedő hatása folytán a népek összességében kivívjuk azon helyet, amely nemzeti kultúránkat megilleti, és ezáltal hozzájáruljunk más kultúrák fejlesztéséhez és a különböző nemzetiségek tudományos síkon való békés összehozásához és együttműködéséhez.

Ezen célkitűzéseink sajnos nem találtak mindig kellő megértésre a hatalmon lévők részéről, mert különben nem gáncsolták volna el a timisoarai-temesvári vándorgyűlésünket, ahol minden politikától mentesen alapítónk szellemében kívántuk teljes erőnket a tudományok terjesztésének szentelni és ezért a kormánytól minden támogatást, nem pedig betiltást érdemeltünk volna. Sajnos, az állammal szemben az anyagi és vagyoni helyzetünk még mindig nem nyert rendezést, pedig csak ennek rendezése után leszünk képesek hivatásunknak teljesen megfelelni és nyugodtan dolgozni.

Áthatva azon kívánságtól, hogy a hatalmi tényezők végre belássák tudományos alapon a népek közötti békét szolgáló feladatunk fontosságát, van szerecsém a közgyűlést megnyitni.

Báró Jósika János
alelnök.